

Prolog

Thrane gods, 1758

Kokerskan blev stående i ett moln av mjöl efter att ha dunkat degen hårt i bänken. Hon var sliten, men brödet måste vara klart till frukosten imorgon. Den odugliga kökspigan hade lyckats att ödelägga bröden hon hade satt tidigare på dagen.

Det var sen kväll. Hon var ensam i köket, och det var stilla i huset. *Bara nu ungen håller sig i sängen*, tänkte hon. Flera gånger på sista tiden hade hon vaknat mitt i natten och börjat vandra. Speciellt om hon vaknade och upptäckte att hennes mor inte låg vid sidan om henne i sängen. En gång hade hon till och med klarat av att släppa ut en häst mitt i natten, trots att hon var så liten. Husbonden hade blivit fruktansvärt arg.

Kokerskan knådade med kraftiga rörelser när hon hörde ett ljud utanför fönstret. Vad i all världen var

det? Det kom från ladugården, verkade det som, ett förskräckligt liv och något som lät som ett vrål. Var det tjuvar i antågande? Snabbt fick kokerskan fart, hon tyckte hon hörde barnskrik.

Hon brydde sig inte om att torka händerna. Hon sprang ut genom köksdörren som ledde direkt ut på gården, och höll på att ramla nerför trapporna. Så styrde hon mot byggnaden som inrymde både stall och ladugård.

Hon stannade upp då hon såg husbonden själv komma ut genom stalldörren. Han var blek och ögonen var vitt uppspärade. Håret var i oordning, skjortan uppriven, och han hade ett fult märke nederst på halsen, det liknade ett brännsår. Men det värsta var ändå hans ansiktsuttryck. Han såg upprörd ut, närmast skräckslagen. Hans underläpp darrade, och han mumlade något oförståeligt.

– Vad i himlens namn är det som har skett? Hon var framme hos honom på ett ögonblick. Han fortsatte att mumla, och kokerskan måste anstränga sig för att urskilja orden. – Häxa, tyckte hon att han sa. – Jag borde förstått ... Avlad i skam ...

Förlåt mig, Herre. Förlåt mig.

– Vad är det du pratar om?

– Jag har fostrat djävulens avkomma. Men jag menade inte att skada henne ... Jag ... Gud, vad har jag gjort? Han stirrade på henne. Pupillerna var stora och svarta.

– Men det är över nu. Ingen behöver få veta det. Få

henne att försvinna. Det ska aldrig mer yttras ett ord om henne här på Thrane.

Därefter sprang han mot huset.

Kokerskan kikade in i stallet. Det hon såg fick henne att bli alldeles yr. Vad för slags krafter hade varit i farten här? Verktyg och redskap låg kastade överallt. Blicken stannade vid något som låg på golvet.

– Nej. Nej, nej, nej, nej!! Hon rusade bort. Där låg hon. Flickan hennes, i nattlinnet, med stängda ögon, som om hon sov. Men det rann blod från hennes mun.

– *Anna!*

Juni 1770

Ås, Akershus

– Tror du det räcker? Iselin såg sig omkring i det stora köket. Det dignade av bakverk. Hela rummet luktade sött och inbjudande.

Kokerskan log och tittade på den långa, ljusa flickan. – Det ska du inte bekymra dig för, fröken. Ser du inte att jag står här och brer en hög med *lefser* som nästan räcker till månen? Hon stack kniven i smörbyttan igen. – Sedan finns det småkakor, och så blir det havrekex. Vi ska nog klara att visa vad Thrane gård går för, även i år. Ingen ska säga att Arctander på Thrane är snål.

Iselin log lite, men hon visste att fru Simonsen tog deras rykte på fullaste allvar. Gården hade legat där länge, men det var först för ett par generationer sedan

som de hade tagit Arctander som släktnamn, istället för att använda gårdsnamnet.

Thrane gård var den största och finaste gården på Ås. Eftersom Iselin var Lorentz och Louises enda barn, var det hon som skulle ärva den. Det medförde naturligtvis ett ansvar att gifta sig, eftersom hon måste ha en arvinge för att hålla gården inom slakten. Iselin var väl medveten om detta, men hon ville inte tänka på det nu. Ikväll var det fest!

Iselin var omåttligt stolt över gården hon kom ifrån, och hon hade för länge sedan lovat både sig själv och sin far, att hon skulle viga sitt liv för att ta vara på den och på egendomen. Det var viktigt för henne att alla drängar och andra som arbetade för dem, hade det bra.

Hon ville så gärna att alla skulle njuta och roa sig på midsommardansen ikväll. Eftersom Thrane var den största gården i området, var det de som stod för firandet. Det stora bålet blev byggt av timmer från deras skogar. Skogarna som de fick sin rikedom ifrån. Iselins far brukade ordna en karl som spelade fiol och så bjöd han på förfriskningar till det stora gemensamma firandet. Alla kakorna och *lefsene* som låg staplade i köket nu, skulle packas i korgar som tjänsteflickorna kunde ta med ner till dansen senare.

– Jag är inte bekymrad när du har ansvaret, sa hon med ett leende till kokerskan. – Men du, jag tänkte jag skulle ta med något ner till karlarna som bygger bålet.

Utan att vänta på svar tog hon fram en korg och tittade sig omkring i köket. Den stora eldstaden var kall nu när det var sommar. Pigorna hade gjort småkakor och havrekex ute i bakstugan, och *lefsene*, som var kokerskans specialitet, stekte hon själv på den moderna vedspisen här inne.

Solljuset strömmade in genom det ena fönstret och gav ett gult skimmer till de varma träväggarna, det stora bordet mitt i rummet och de blankskurade golvplankorna. Köket var nog Iselins favoritrum i hela huset. Inte minst för att hon alltid fann fru Simonsen där, som hon kunde prata med om allting.

– Du kan ju ta med lite bröd och smör, föreslog kokerskan.

– Och ett par havrekex.

Iselin började bre smör på brödet och gjorde klar korgen. – Kanske öl också? Kokerskan nickade. – Du tänker alltid på andra, du. Gläder du dig till dansen?

– Ja, det är klart. Hon hade varit med de sista tre åren, sedan hon var femton, och det brukade vara väldigt trevligt.

– Jag kommer ihåg min första midsommar, min-des kokerskan med drömmande blick. – Jag var femton och ganska vacker, om jag får säga det själv. Hon vände sig mot Iselin och log lurigt. – Det hade du väl aldrig trott!

Iselin log och viftade med handen. Fru Simonsen hade varit på Thrane så länge hon kunde komma ihåg, och hon tyckte att kokerskan hade sett likadan

ut alltid. Lite för tunn, lite för kantig. Men det var inte svårt att se framför sig att hon kunde ha varit vacker som ung. Med mer glöd i de varma ögonen, rundare kinder och utsläppt, tjockt hår istället för den strama sjalen hon alltid hade på huvudet ...

– Det kan jag mycket väl föreställa mig. Ändå var det svårt att tänka på den mer än vuxna kvinnan som en dansande, leende ung flicka. – Mötte du någon där? frågade hon nyfiket. – En pojke? Kokerskan såg sträng ut. – Skulle inte du ner till insjön? Kom iväg med dig nu!

Iselin plockade upp hatten hon hade lagt på bordet, och tog korgen på armen. Det var varmt ute, lite för varmt för den tjocka bomullskjolen och ridjackan hon hade på sig. Men det var det hon brukade ha på sig så ofta hon kunde. Praktiska kläder i färger som kunde bli smutsiga utan att det syntes. Kläder man både kunde sitta i köket eller gå i skogen i.

Solen bländade henne, och hon var glad för den bredbrättade hatten. Med lätta steg satte hon kursen mot insjön Årungen. Hon gick genom trädgården, och tog en omväg bort till rosenbusken hon och hennes mor hade planterat tillsammans. Den var full av gula knoppar, och hon måste alltid lukta på den när hon gick förbi.

Trädgården på Thrane var den vackraste Iselin visste. I varje fall utanför Christiania. Då hennes mor kom från Danmark som nygift, hade hon satt igång

med att få gjort de symmetriska plåtåerna med grusgångar och låga häckar. Tidigare hade det bara varit gräs där.

Hon la den långa, ljusa flätan över axeln och gick ut på vägen som ledde ner mot vattnet. Det luktade sommar och nyslaget gräs.

Nere vid vattenbrynet var där en lämplig plats där man kunde samlas och dansa. Nu var tre karlar i färd med att bygga bålet där. En bit därifrån hade de gjort ett provisoriskt bord där förfriskningarna skulle stå, och på passande avstånd från bålet la de stockar som man kunde sitta på när man inte dansade. Iselin vinkade till dem. – God dag!

– God dag, fröken Arctander, hälsade de tillbaka. Hon satte korgen ifrån sig.

– Jag har med något att äta till er. Och öl. Ni arbetar så hårt.

När Iselin hade hälsat och hört hur det var med deras familjer, tittade hon på bålet. Det var nästan färdigt. I mitten hade de lagt en massa kvistar och grenar, sedan några tjockare grenar och rejäla stockar ytterst. Det var gjort med tanke på att det skulle brinna långt fram på natten. När det bara var glöd kvar, brukade folk gå hem, men det skedde oftast inte förrän långt ut på morgonkvisten.

– Hej Alfred, rullar du inte den stocken i fel riktning? frågade Iselin.

Huskarlen höll på att rulla bort en stor stock från bålet. – Jag tänkte att den kunde vara fin att sitta på.

– Där är tillräckligt med sittplatser, protesterade Iselin. Hon ville ha ett bål som var så stort att det skulle pratas om det i veckor efteråt. – Du tänker bara på din äldsta flicka, du, log Iselin retfullt. Du vill inte göra för stort bål för då är du rädd för att Oline ska komma hem för sent!

Flera av de andra karlarna skrockade, men Alfred fick ett bekymrat drag över ansiktet. – Tja ... Hon tjar om att få gå, men jag vet inte om hon är tillräckligt gammal ännu.

– Är hon inte fjorton år?

– Tretton, rättade han snabbt. – Om hon bara hade haft några äldre syskon som kunde tittat till henne, hade det varit enklare.

Iselin tyckte synd om Oline. – Jag kan titta till henne om du vill? föreslog hon. – Jag ska nog se till att hon går hem i passande tid.

Alfred kliade sig i huvudet. – Det är ju alldeles gallet ... Du ska roa dig du också, fröken Iselin. Har du tid till det då?

Iselin viftade avfärdande med handen. – Ja, det ska du inte tänka på. Oline är väl inte den som brukar hitta på ofog, så det är inget bekymmer.

– Ja, då säger jag stort tack, sa han med en nick. Oline kommer att bli överlycklig.

Iselin log stort. En arbetardotter hade inte så mycket fest och roligt i sitt liv, så detta unnade hon Oline.

Iselin började samla ihop kvistar som låg runt

omkring, och stack in dem i sprickorna mellan de större grenarna. En av männen skakade lite på huvudet, men protesterade inte. De var vana vid att se att hon hjälpte till. Iselin tyckte om att vara nyttig och visa de andra att hon inte bara var en fin fröken.

– Iselin! Kommer du?

Iselin reste sig upp. De tre andra flickorna var långt framför henne, de sprang över ängen med håret fladdrande efter sig.

Kvällen kom och det var äntligen dags för fest. Det sista flickorna gjorde var att plocka blommor till kransarna. Det gällde att hitta så många olika blommor som möjligt. Iselin var egentligen inte intresserad. Hon önskade inte att drömma om sin tillkommande, för det var något hon tyckte var obehagligt att tänka på. Hon visste att föräldrarna skulle se ut en passande man inom en snar framtid, kanske en från Christiania eller till och med Köpenhamn. Även om Iselin hade gjort klart att hon gärna väntade så länge som möjligt, hade hennes mor tydligt sagt ifrån att nu när hon fyllt arton, var det hög tid att hon gifte sig. Hennes far invände som tur var. Enligt honom var det vanligare att man var lite äldre när man gifte sig här i Norge än i de finare kretsarna i Köpenhamn, där hennes mor kom ifrån. Men Iselin visste att det bara var en fråga om tid innan hennes mor skulle få sin vilja igenom.

De tre andra flickorna – klockarens dotter och de

två mjölnardöttrarna – var nog lite friare när det gällde val av make. Iselin kunde tänka sig att de i alla fall fick ha ett ord med i laget.

Iselin kastade en blick på blommorna hon höll i handen: blåklockor, prästkragar, smörblommor och rödklöver. Det fick räcka.

De andra hade slagit sig ner i utkanten av ängen för att binda kransarna. De var en vacker syn, tänkte Iselin, där de satt med skogsdungen i bakgrunden och såg ut över Årungen. De två brunhåriga mjölnardöttrarna Berte och Gunnhild var klädda i var sin röd finkjol, och Martha hade en blå yllekänning och det röda håret svallade ner över hennes axlar. Insjön låg silverblank nedanför blomsterängen som sluttade lätt mot vattnet.

Iselins far ägde merparten av marken som de kunde se härifrån, men även om hon var godsägarens dotter, ville hon inte utmärka sig ikväll. Hon hade tagit på sig en enkel grön bomullskänning och en vit sjal. Hon hade det tjocka, ljusa håret hängandes fritt, så som alla flickorna i byn på midsommar. Även om klänningen hade ett något modernare snitt än de andras, och hon nästan var huvudet längre än de tre flickorna, skilde hon sig inte så mycket från de andra.

Hon satte sig vid sidan om Gunnhild och bredde ut kjolen runt sig. För ett ögonblick saknade hon Johanne, sin bästa väninna. Joahanne var den enda riktiga väninna hon hade, i alla fall bland hennes jämlingar. Men de träffades inte så ofta, för Johanne var

dotter till handelsmannen Ditlefsen i Dröbak, och det var en bit härifrån.

Johannes far hade haft mycket med Arctander att göra i affärer och de hade blivit så goda vänner att familjerna hade besökt varandra genom flickornas uppväxt.

Väninnan firade midsommar i Dröbak, och Iselin var fast besluten att roa sig här ikväll. Även om de andra tre aldrig kunde bli hennes nära vänner, på grund av klasskillnaden, tyckte hon att de var riktigt trevliga, speciellt Gunnhild.

Längs ängen och runt vattnet samlades det hela tiden fler människor. Andra unga flickor satt i grupper och band kransar, som de, eller var i färd med att sätta dem på huvudet.

Högt pojkskratt hördes bakom dem.

Martha vände sig om och vinkade kokett. – Hej!

Alla tre pojkarna som kom ut från skogsdungen, vinkade tillbaka.

Det var uppenbart att Martha vinkade speciellt till en av dem. Hon tog ett djupt andetag. – Så fin han är i den nya västen, viskade hon till de andra.

Två av pojkarna nickade och gick vidare, men Daniel, tunnbindarens son, stannade upp ett ögonblick. Han log så att de gyllenbruna ögonen blev smala och varma. – Hej, Iselin.

Hon log tillbaka, men plötsligt var halsen torr och hon klarade inte av att säga någonting. Det var Martha som svarade. – Hej, Daniel! sa hon muntert och lätt.

Han stod avslappnad med händerna i fickorna och såg självsäkert på Iselin under en lockig, ljus lugg. Daniel Knutsen var den stiligaste och mest utåtriktade pojken på hela Ås, det var honom alla flickorna kastade långa blickar efter. Men han hade aldrig sett på henne på detta viset förr. Och varför skulle han det? Det var det inte många pojkar som vågade. Dessutom var det många av flickorna i byn som var sötare än henne.

Hon hade faktiskt inte pratat något särskilt med honom på flera år, efter att han och flickorna började jaga varandra. En liten hälsning här och där, inte mycket mer. Han hade bott i byn hela livet, men hon hade aldrig förstått vad alla såg i honom. Plötsligt var det som att hon såg honom med helt nya ögon.

Iselin nickade. – God kväll, fick hon fram. Detta var inte likt henne. Hon kunde vanligtvis prata för sig, men nu kände hon allas blickar på sig. Speciellt Marthas.

– God kväll, sa han efter ett evighetslångt ögonblick. – Vi ses där nere, flickor! Han hälsade med handen mot kepsen och gick efter sina kamrater.

– Han hälsade inte ens på dig, Martha, fnittrade Berte. Hon var bara femton, tre år yngre än de andra, och fnittrade så fort det var prat om pojkar. – Bara på Iselin.

Iselin fick fjärilar i magen. Det var sant. Det var henne han log emot. Ett leende som hade väckt en helt annan känsla nu än tidigare.

Martha reste sig och vände ryggen till Iselin. Hon drog upp Berte, hakade armen i hennes och började gå.

– Pöh, sa Martha medan de gick. Hon kastade med det röda håret. – Det var bara för att han kände att han var tvungen till det. Han är underordnad godsäggarens dotter.

Gunnhild, som blev sittande tillsammans med Iselin, såg på henne och skakade uppgivet på huvudet. Iselin drog blicken till sig och kände sig märkligt omtumlad. Hon tänkte att Marthas krassa anmärkning kom av att hon hade ett gott öga till Daniel, men hon ville inte låta det påverka henne. Det var inte Iselins skuld att Daniel hade hälsat på henne.

Det värsta var ändå hur bilden av hans ansikte verkade ha bränt sig fast i hennes huvud. Hans leende nådde liksom långt in i hans ögon och gjorde dem varma. Iselin glömde bort blomsterkransen för ett ögonblick, den blev liggande orörd i knäet.

– Hej, jag tycker att jag hör fiolspelaren. Kom! Gunnhild väckte henne ur tankarna. Hon hoppade upp och Iselin följde efter.

Iselin fann Oline vid maten tillsammans med ett par yngre flickor. Hon ställde sig vid sidan om henne och tog en av fru Simonsens tjocka, luftiga *lefser*.

Den fågelliknande tjänsteflickan fick syn på henne och hoppade till. – God kväll, fröken Iselin. Hon läspade en aning och neg fort.

Iselin log vänligt mot henne. – Det är inte nödvändigt att vara så högtidlig här. Har du roligt? – Å ja! De stora ögonen strålade. – Jag är så glad att jag fick lov att gå! Tusen tack, far sa att det var bara för att du hade lovat att se efter mig.

– Bara roligt, svarade Iselin och menade det. – Försvinn inte ifrån mig, bara. Jag måste stå till svars inför din far om jag blir av med dig!

– Jag ska hålla mig här tillsammans med de andra, nickade Oline allvarligt.

– Och säga ifrån till dig när jag går hem.

– Så bra.

Efter en liten stund drog sig Iselin undan så att Oline och hennes väninnor skulle få roa sig ifred. Då solen hade gått ner och de skulle tända bålet, blev Iselin stående ensam och såg på. Det skulle inte bli mörkt på en stund, men några tunna skyar gjorde himlen grålila då flammorna började slicka sig upp mot den.

Folk började gå fram till bålet och kasta sina blommor på det. Några gick två och två och höll varandra i händerna medan de utförde den lilla ritualen, andra gick ensamma och gjorde det snabbt utan att se på någon.

Iselin tog av sig kransen och plockade ut en blomma ur den. Därefter gick hon långsamt bort till det stora, sprakande bålet. Hon stod så nära hon kunde. Den starka värmen fick henne att känna sig levande.

Hon tittade ner på blåklockan hon höll i. En blomma skulle kastas på bålet, och samtidigt skulle

man önska sig något. Olika sorters blommor för olika sorters önskningar. Vita blommor för vänskap. Röda och rosa för kärlek. Lila för pengar. Gula för hämnd. Blå för familj. Hon trodde inte på det, men gjorde det ändå varje år.

Hon kastade blåklockan in i elden och höll andan. Önskan var densamma varje år. Och varje år kom det dåliga samvetet. Men det var ju ändå bara vidskepelse. Och man kunde inte ha dåligt samvete för något man bara tänkte. Hon sa det aldrig högt.

Blomman hamnade i utkanten av bålet och försvann sakta.

När Iselin höjde blicken hoppade hon till. Hon såg rätt upp på en enorm, överklig skapelse på andra sidan av bålet. Ett ögonblick trodde hon att elden spelade ögonen ett spratt, för en så lång och kraftig man hade hon aldrig sett.

Men han var verkligen där. Bålet kastade röda skuggor över hans halvlånga hår. Det var något vilt över honom, tänkte hon. En allvarlig mun omgiven av strävt skägg, och ett ansikte med starka, bestämda drag. Det var svårt att gissa hur gammal han var. Deras blickar möttes. Ögonen var smala och lika intensiva som elden.

Världen virvlade omkring henne. Alla dansade, log, promenerade tillsammans, skålade. Fiolmusiken var öronbedövande. De två var de enda som inte rörde sig, Iselin och främlingen på den andra sidan av bålet. Vem var han? Hon tyckte att hon hade god översikt

över alla i området. En stor del av dem som bodde här, arbetade för hennes familj.

Allvaret låg som en skugga över hans ansikte, och det var som om han höll tillbaka något. Han måste bära på en stor sorg, tänkte Iselin. Hon log försiktigt.

I detsamma grep en hand om hennes, och hon blev förd in i dansen.

Nöstetangen glasbruk, Buskerud

– Ikväll ska vi dricka så mycket vi kan!

Arbetskarlarnas skratt rungade över Vestfossälven. Glasblåsare, kolbrännare och andra arbetare var alla lika glada till sinnes. Ingen var bättre än den andre under en fyllefest. Skillnaderna var utsuddade för en kort stund.

– Ja, bli stupfulla, karlar! Inga böter imorgon! Om man dök upp full på jobbet, måste man betala böter som gick till välfärdssystemet på bruket, men imorgon hade de en sällsynt fridag.

Maren höll andan medan hon väntade bakom en husknot. Emellanåt rufsade hon sig otåligt i de tovigas, mörka lockarna. Kom inte Thomas tillbaka snart?

Jo, där var han. Den osmidiga unga pojken gled som en skugga mellan de små timrade husen där arbetarna bodde.

– Har du den? viskade Maren spánt när bästa vännen rundade hörnet där hon stod.

– Självklart, svarade han och slängde stolt med det ljusa håret. – Det var enkelt gjort.

Maren klappade honom på axeln då han visade fram brännvinsflaskan han hade gömt i jackan. – Väl utfört uppdrag, soldat. Vem tog du den ifrån?

– Gissa. De blå ögonen stirrade utmanande på henne. Hon rynkade på den fräkniga näsan medan hon tänkte. – Köhler, tippade hon. Han har alltid näsan i skyn.

– Fel. Ola, såklart. Han är ju alltid den förste som blir full.

Maren skrattade och höll för munnen så att ingen skulle höra det. Det var sant. Den unge glasblåsaren satte större pris på en sup än de flesta.

På den andra sidan av älven var det tänt ett stort bål, men här på glasbruket arbetade de med så mycket eld varje dag att ingen brydde sig något speciellt om det, även om det var midsommar. Det var på ett vis mer festligt att slippa den evinnerliga värmen och lågorna. Låta den dånande elden i glashyttan dö ut, och slippa svetten som de flesta männen här levde med varenda dag.

De yngre barnen på bruket lekte vid älvstranden, men Maren och Thomas, med sina sexton år, kände sig för stora för att leka med barn som var minst tre – fyra år yngre än dem. Det var ingen annan i deras ålder där. Nej, de fick roa sig själv bäst de kunde. Och idag skulle alla bli så fulla att allt borde vara tillåtet.

– Slår vad om att någon upptäcker det, sa Maren.

– Jag satsar emot! Jag var ganska osynlig, ska jag säga dig.

– Okej. Vad satsar du? De var snabba med att utmana varandra och slå vad om allt möjligt.

– En tjänst.

De tog i hand på det.

Solen hade gått ner, och arbetsdagen var över på Nöstetangens glasbruk. Alla hade varit samlade till en vanlig festmiddag ute i det fria, arbetarna och deras familjer. Midsommarafton blev ordentligt firad – alla kvällar utan arbete dagen därpå var orsak till att fira. De vuxna både drack och dansade. Maren var van att se fulla människor, det var inget som plågade henne. Hennes far skulle nog också bli full ikväll, men lyckligtvis var han sig ganska lik de få gångerna det hände. Bara gladare.

Själv hade hon aldrig varit full. Thomas hade blivit bjuden på öl av de andra karlarna i glashyttan ett par gånger men de brukade säga att han var för ung för brännvin. Nu skulle de provsmaka det som de vuxna karlarna var så glada för. Det måste ju vara härligt att vara berusad, tänkte Maren, eftersom folk här blev fulla så ofta trots att de kunde få böter.

De två ungdomarna såg på varandra. – Stenen, sa de i kör.

Nere vid älven, lite längre upp än där de yngre barnen lekte, fanns ett av deras hemliga ställen. En stor, platt sten som var perfekt att sitta på om man ville fiska eller kasta småsten i älven. Man måste

klättra över en spricka mellan två andra stenar för att komma ner dit, men både Maren och Thomas var småväxta och rörde sig lätt, så det var inga problem för dem.

Det var fortfarande inte mörkt, men de satsade på att alla andra var så upptagna med sitt att de skulle kunna ta sig osedda ner till älven.

Men innan de hade hunnit komma så långt, hörde de ett rop bakom sig. – Hej, ni två! Stanna!

De vände sig om och såg Ola och ett gäng karlar komma gående mot dem. Några av dem var redan riktigt fulla.

– Jag saknar en flaska, sa Ola misstänksamt då han kom ifatt dem. – Vet ni något om det?

Thomas drog jackan tätt omkring sig själv och flaskan, och Maren tog ett par steg fram för att dölja honom.

– En flaska med vadå? frågade hon med sin mest oskyldiga blick.

– Var inte dum. Du vet vad jag menar, sa Ola och spände blicken i Thomas.

– Det är väl inte något starkt? sa Maren med stora, uppspärrade ögon. – Har du kanske druckit upp den och sedan glömt bort det? Jag tycker du sludrar. Hon menade egentligen inte att vara så fräck, men det bara slank ur henne. Så var det ofta.

Den lilla gruppen av män som stod bakom Ola, flinade.

– Flickungen har avslöjat dig, sa en av dem och

skrattade. – Det är inte längre någon hemlighet att du är ett fyllesvin!

– Du ska låta bli att vara så fräck, du, sa Ola och tog ett ostadigt steg mot henne.

– Det ser ut som att du har väldigt svårt att gå. Kanske skulle du behöva låna gamle Helmuts käpp? föreslog Maren.

– Jag ska ge dig för käpp, jag! ropade Ola, rödare och rödare i ansiktet. Han försökte få tag i Maren, men hon sprang undan och han snubblade och föll så lång han var. Det utlöste en ny högljudd skrattsalva från kamratgänget.

– Förbaskade ungar! ropade han och försökte komma på benen. – Bara vänta tills att jag får tag i er!

En av de andra männen fick iväg alla och blinkade till Maren och Thomas bakom ryggen på Ola.

Thomas grep hennes arm. – Reträtt, viskade han. Maren drog upp kjolarna och de började springa.

– Ny reträttplan, flåsade han och bytte riktning. – Vi vill inte avslöja stenen.

– Ska bli, amiral, log Maren. Till vikingagraven!

Ås

Daniel log mot Iselin med sitt sommarbruna ansikte.

– Dansa med mig!

– Du är inte lite fräck som bara tar min hand och tar för givet att jag vill dansa!

– Är du rädd för att trampa fel? sa han retsamt. Det lät som en utmaning.

– Var inte rädd, jag ska föra.

Hon log ofrivilligt. Det var inte många som vågade prata med henne på det sättet. Det var befriande, och nu när inte Martha var i närheten, blev hon modigare. – Jag kan nog dansa mycket bättre än dig!

– Det ska vi bli två om, log han. – Men du som är timmerbaronens dotter är väl uppvuxen med danslektioner.

Innan hon hann svara snurrade han henne runt. De anslöt sig till en mängd andra unga par som dansade i en ring runt fiolspelaren. De snurrade, hoppade, bytte partner. Men hon hamnade hela tiden tillbaka hos Daniel.

– Du är inte lika överlägsen här som hemma, sa han med ett retfullt leende.

– Och du blir bara fräckare och fräckare.

Han flinade. – Något måste jag ju göra för att få din uppmärksamhet. Nu tycker jag att du ska göra dig av med flickungen du kom hit med och hellre prata med mig ikväll.

– Vem har sagt att jag vill prata med dig hela kvällen?

Han lät en hand glida ner över hennes rygg medan de dansade. Det ilade längs ryggraden.

– Det ser jag i dina ögon, svarade han. – Har jag inte rätt?

Hon blev skickad vidare till nästa danspartner och hann inte svara.

Då dansen var över skyndade hon sig bort till Martha, Gunnhild och Berte. Men hon kunde fortfarande känna hans hand mot ryggen. Hon hade aldrig varit så nära någon pojke förut. Ja, hon hade ju självklart dansat på fester som hon gick på tillsammans med mor och far, men det var inte detsamma.

– Du dansade med Daniel! viskade Berte upphetsat och inte särskilt lågt.

Martha ignorerade Iselin fullständigt och fortsatte prata med Berte. – Vad önskade du dig?

– Det ska man inte säga högt, vet du, sa Berte.

– Men du kastade rödklöver. Rött för kärlek ... vad är det du inte har berättat för mig? Martha såg utmanande på henne.

Iselin slutade lyssna på samtalet, deras ord flöt samman medan hon tittade ut över församlingen. Solen hade gått ner, och mörkret skulle snart falla. Längre bort såg hon flera av tjänsteflickorna hemifrån. Oline stod och pratade med dem. Inga pojkar. Bra. Alfred skulle bli glad om det fortsatte så.

Det vimlade av flickor i färgrika klänningar och nystrukna blusar och pojkar med välfriserat hår och tättnäppta västar. Alla var klädda i sina finaste sommarutstyrlar. Men var hade Daniel tagit vägen?

Över mängden av ungdomar såg hon plötsligt ett huvud som ruvade. Mannen vid bålet.

– Berte? Hon bröt in i samtalet och knuffade till den

andra. – Vet du vem han där är? Jag kan inte komma ihåg att jag har sett honom förut.

– Vem? Berte sneglade ut över folkmassan.

– Han den länge med skägget.

– Åh, han! Honom ska man hålla sig undan, säger mor.

– Varför det?

– Han är ett odjur, viskade Gunnhild med skräckblandad förtjusning i blicken.

Iselin rynkade ögonbrynen. – Sluta prata strunt. Han är väl en vanlig man.

Gunnhild såg sensationslystet på henne. – Det är inte strunt. Mor har hört det från en släkting som bor på Oppegård. Har du inte hört historierna om honom?

Iselin skulle precis fråga vilken släkt det var, då Berte sänkte rösten till en låg viskning. – De säger att han är en ulv i fårakläder.